

Ergenlikte yaş sınırı nedir?

Işıkken'ten İbrahim Bey: “Kastamonu Lâhikasın'da, 1. Dünya Savaşı'nda ölen gayri Müslimlerden on beş yaşına kadar olanlar ne dinden olursa olsunlar şehit hükmünde olduğu yazıyor. On beş yaş ölçüsünün hikmeti nedir? Ergenlik çağı 12 yaşta başlamıyor mu?”

ERGENLİKTE ALT VE ÜST SINIR

Ergenlik çağı için yaş sınırı değil, biyolojik sınır esastır. Yaşla ilgili verilen rakamlar her ferdi bağlayıcı değerler değil; yaklaşık değerlerdir. Fukaha bu yaklaşık değerler için bir alt sınır, bir de üst sınır vermiş; bu sınırlar arasında kişiye, iklim şartlarına, biyolojik ve psikolojik gelişime göre ergenliğin geleceğini ifade etmiştir. Alt sınır kızlarda 9, erkeklerde 12; üst sınır ise her iki cinste de 18'dir.

Bu şu demektir: Kızlarda 9, erkeklerde 12 yaşından evvel ergenlik başlamaz. Ve her iki cinste de 18 yaşından sonraya ergenlik kalmaz.

Yani 18 yaşına geldiğinde bir kız çocuğu hâlâ aybaşı görmemişse, bir erkek çocuğu hâlâ ihtilam olmamışsa bir doktora görünmeleri tavsiye edilir ve bu yaştan sonra bu çocuklar hukuken ergen kabul edilir. 15 yaş ise ortalama bir rakamdır. Ortalama ve yaklaşık olarak hadd-i bulûğu ifade eder. Kesin değer için biyolojik ergenlik önemlidir. Dört mezhepte de bu böyledir.

Üstad Hazretleri de fukahanın üzerinde ittifak ettiği bu ortalama yaşı almıştır. Nitekim, Sözlér'de geçen şu cümlede Üstad Hazretleri buradaki on beş yaş ifadesini kendisi tefsir ediyor: “Ve on beş yaşına girmeden, yani, hadd-i bulûğa vasıl olmadan vefat eden çocuklar...”¹

Bu, 15 yaştan evvel ergenlik başlamaz demek değildir. Biyolojik olarak kişinin ergenliği başlamışsa, tamamdır, mesele yoktur. Ama başlamamışsa kişiye 12 yaşına geldiği için ergenlik çağına girdi gözüyle bakılmaz.

KÂFİRLERİN ŞEHİT ÇOCUKLARI

a) Şüphesiz Cehennem, şiddeti farklı katmanları vardır. Cehennem içinde Allah'ın merhametiyle ağır azaptan hafif azaba geçiş mümkündür ve bu, ağır azaptan necattır. Hafif azaptan Allah'ın lütfuyla, merhametiyle ve affıyla kurtulmak ve nihayet Cennete intikal etmek bir necattır.

b) Bahsettiğiniz yerde söz konusu edilen kimseler, Arasat'tan daha yüksek bir makam elde edeceği umulan kimselerdir. Yani ehl-i necat olarak azaptan kurtulup Cennete girmesi kuvvetle umulan kimselerdir.

Bu kimseleri, bahiste geçen şekliyle sınıflandıracak olursak:

I- Kâfirlerin zulme uğrayan ve musîbete düşen on beş yaşından küçük çocukları ne dinde olursa olsun, şehit hükmündedir, yani ehl-i necattır. Burada iman ve İslâmiyet söz konusu edilmiyor. Çünkü buradaki çocuklar hadd-i buluğda değillerdir, teklif çağına ulaşmamışlardır ve sorumluluk taşımıyorlar. Bununla beraber zulme uğramışlardır, felâket ve musîbet neticesi vefat etmişlerdir ve perişan olmuşlardır. Böyle çocuklar, küçük yaşlarına nispetle düştükleri büyük musîbetten dolayı Allah'ın şefkatini ve merhametini celb ediyorlar ve Cennete gidiyorlar.

EĞER TEBLİĞ ULAŞMAMIŞSA...

II- On beş yaşından yukarıda bulunan masum ve mazlûm kimselerin veya mazlûmların imdadına koşanların da mükâfatları büyüktür. En azından uğradıkları musîbetler, zulümler ve çektikleri çileler neticesinde Allah'ın merhametiyle Cehennemden kurtuluyorlar.² Arasat'ta kalmıyorlar, Allah'ın merhametiyle Cennete giriyorlar. Şüphesiz böyle kişilerin, -teklif yaşında olduklarından- inkârcı olmamaları şarttır.

3- Tebliğden kastımız, iman esaslarını işitmekten ibarettir. Tebliğin oluşması için bu yeterlidir. Çünkü zaten tebliğ sadece duyurmaktır, sadece bildirmektir; tebliğde iradeye müdahale söz konusu değildir.

Eğer bir yerde inkâr varsa, bu, tebliğin burada herhangi bir şekilde yapılmış olduğunu gösterir. Bu durumda inkârın hiçbir masum gerekçesi yoktur.

Ama kendisine tebliğ yapılmayıp, inkâr içinde de olmayanların belirli ölçülerde Allah'ın merhameti ile müjdeleneceklerini söylemek, Allah'ın merhametine zıt değildir. Çünkü İmam Eş'ârî'ye göre de, kendisine Peygamber haberi ve tebliği ulaşmayan kimseler mesul değildirler. Nitekim Kur'ân, "Biz Resul göndermedikçe azap edici değiliz."³ buyurmuştur.

Dipnotlar:

1- Sözlər, s. 1057.

2- Kastamonu Lâhikası, s. 79.

3- İsra Sûresi: 15